

ARAŞTIRMA MAKALESİ

ANONİM ORTAKLIKLARDA FİNANSAL TABLOLAR VE YILLIK FAALİYET RAPORLARININ ÖNEMİ VE BU BAĞLAMDA AZLIĞIN FİNANSAL TABLOLARIN MÜZAKERESİNİ ERTELEME İSTEMİNDE GEREKÇE GÖSTERMESİ GEREKİP GEREKMEDİĞİ MESELESİ

THE IMPORTANCE OF FINANCIAL STATEMENTS AND THE ANNUAL REPORTS IN JOINT-STOCK COMPANIES AND THE ISSUE OF WHETHER IT IS NECESSARY FOR THE MINORITY TO JUSTIFY FOR REQUESTING THE ADJOURNMENT OF THE FINANCIAL STATEMENTS' CONSULTATION IN THIS RESPECT

Dr. Öğr. Üyesi Güzde Engin GÜNAY*

*“Torunu olmaktan şad olduğum, ilk ve ebedi öğretmenim
Nimet ERSAVAŞ’a İthafen”*

ÖZ

TTK m.420/1 uyarınca sermayenin onda birine halka açık şirketlerde yirmide birine sahip azlık pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulda bir karar alınmaksızın, toplantı ertelenebilecektir. TTK m.420/1 uyarınca ilk defa erteleme isteminde bulunan azlığın, toplantıyı ertelettiğine ilişkin gerekçe göstermesi gerekliliğine dair ilgili fıkrada bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak azlığın bu hakkı kullanırken gerekçe göstermesinin gerekip gerekmediği hususunun anonim şirketlerde tartışmalı olduğu görülmüştür. Konu araştırılırken, önce finansal tablo ve finansal rapor kavramları incelenmiştir. Bu kapsamda uluslararası bir ilke olan dürüst resim ilkesinin önemi ve bu doğrultuda hazırlanan tabloların genel kurulda onay süreci incelenmiştir. TTK m.375/1(c), (f) uyarınca yıllık faaliyet raporunun hazırlanması, yönetim kurulunun devredilmez görev ve yetkisi kapsamındadır. Her ne kadar finansal tabloların hazırlanması görev ve yetkisi, TTK m.375’te açıkça yer almasa da, bunların hazırlanması görevinin de TTK m.375 kapsamında kabul edilip edilemeyeceği hususu incelemiştir. Daha sonra anonim şirketlerde bağımsız denetim raporu ve bunun hazırlanmasında finansal tabloların ve finansal ra-

* İstanbul Gelişim Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi, gegunay@gelisim.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6092-5679>

porların nasıl değerlendirildiği araştırılmıştır. Yönetim kurulunca hazırlanan finansal tabloların ve yıllık faaliyet raporlarının bağımsız denetim sürecindeki önemi incelenerek, bilgi alma hakkı çerçevesinde diğer pay sahipliği haklarının etkin kullanımı değerlendirilmiştir. Çalışmamızda genel kurul toplantılarında, finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesi isteminde bulunan azlığın bir gerekçe göstermesi gerekip gerekmediği hususu bunlarla ilişkili olarak değerlendirilmiş ve görüşlerimiz aktarılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Finansal Tablolar, Finansal Raporlama, Yıllık Faaliyet Raporu, Dürüst Resim İlkesi, Erteletme İstemi, Azlık, Gerekçe.

ABSTRACT

According to article 420/1 of the TCC, upon the request of minority shareholders representing 10% of the capital and those representing 5% for publicly held joint-stock companies, the general meeting can be adjourned without any general assembly resolution in this respect. Article 420/1 of the TCC, does not contain any provision on the necessity of the minority requesting the adjournment for the first time to justify. However, the issue of whether the minority should justify in order to use this right is controversial. In researching, the paper firstly examines the concept of financial statements and financial report. The study analyses, the cruciality of the true and fair view as an international principle and the approval process of the financial reports prepared in accordance with the aforesaid principle at the general assembly. The article 375/1(c) and (f) state that the preparation of the annual report is within the untransferable duties and authorities of the board of directors. Though not expressly stated in the article 375 of the TCC as an unassignable duty and authority, the paper examines the issue of whether the preparation of the financial statements is also within the boundaries of this article or not. The study continues by researching how the financial statements and financial reports are evaluated in the preparation of the independent audit report. The paper examines the cruciality of the financial statements and the annual reports prepared by the board of directors during the independent audit process along with evaluating the effective use of other shareholders' rights within the framework of the right to demand information. Our study makes an assessment of the issue of whether it is necessary for the minority to justify when requesting the adjournment of the financial statements' consultation, in relation with all the above mentioned points and as accompanied with our views.

Keywords: financial statements, financial reporting, annual reports, true and fair view, the adjournment request, minority, justification.

1.GİRİŞ

TTK m.420/1 uyarınca azlığın finansal tabloların müzakeresini erteletebilmesi mümkündür. Azlığın finansal tabloları erteletme hakkı, gündeme bağlılık ilkesinin de bir istisnasını oluşturmaktadır (Günay, 2022, Gündem, s.10). Anonim şirketlerde, azlık haklarının öngörülmesi, geliştirilmesi ve etkinleştirilmesinin en temel nedenini, çoğunluk hisselerini elinde bulunduran pay sahiplerinin kontrol yetkilerini azlık pay sahiplerinin aleyhine olacak şekilde kullanmalarına engel olma düşüncesi oluşturmaktadır (İmregün, 1964, s.173). Bu haklardan birisi de finansal tabloların müzakeresini erteletme hakkıdır. Hakkın kullanılması halinde sadece finansal tabloların müzakeresi değil, aynı zamanda finansal tablolarla bağlantısı olan diğer konuların müzakeresi de ertelenecektir (Çamoğlu, 2003, s.289). Genel kurulun ertelenmesi, toplantı açıldıktan sonra ileri bir tarihe bırakılması demektir. Erteleme toplantısı da kural olarak ilk toplantının devamı niteliğindedir. Toplantı daha başlamadan önce bir sebepten toplantıya başlanılamıyorsa bu durumda ertelenme değil, o toplantının yapılamaması söz konusudur (Çamoğlu, 2021, s.570).

Ülkemizde 28481 sayılı ve 28.11.2012 tarihli resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, “Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin” (BakTemYön) 27’nci maddesinde; hangi hallerde genel kurul toplantısının yapılmayacağı hususu, 28’inci maddede de ertelenmesi konusu düzenlenmektedir. Buna göre; toplantı başlamadan önce, kanunda ve esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının sağlanamaması ya da toplantı esnasında yapılan yoklama neticesinde toplantı açılmadan evvelki bulunan pay listesine göre hesaplanan karar nisabı kadar payın temsil edilmediğinin anlaşıldığı hallerde toplantı ertelenir. Kanuna ve esas sözleşmeye uygun şekilde çağrılmış genel kurul, ancak gündeme geçilmesinden önce ve genel kurulca alınan bir karar ile ertelenebilir. Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular; sermayenin en az onda birine, halka açık ortaklıklarda yirmide birine malik olan pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurul kararına gerek olmaksızın, toplantı başkanınca bir ay süreyle ertelenmek zorundadır.

Finansal tablolara ilişkin olarak azlık pay sahiplerince ileri sürülen bütün itirazların ilk toplantıda yapılarak bunların tutanağa geçirilmesinin zorunlu olduğu da düzenlenmektedir. Başka bir erteleme sebebi de; kolluk güçlerinin ve varsa Bakanlık temsilcisinin görüşü alınmak suretiyle toplantının güvenlik

nedenleriyle sağlıklı bir şekilde yapılamayacağını anlaşılması halidir. Bu durumda, genel kurulun toplantı başkanlığınca ertelenebileceği düzenlenmiştir (Çamoğlu, 2021, s.571). Güvenlik sebepleriyle genel kurul toplantısının ertelenmesi durumunda, yeni toplantı tarihini belirleme yetkisi yönetim kurulundadır. TTK m.1527 uyarınca genel kurul toplantılarına elektronik platformda katılım sistemini uygulayan ortaklıklarda, genel kurul toplantılarında Elektronik Genel Kurul Sisteminin çalışması için Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik Hükümlerine uygun koşulların tesis edilemediğinin tespit edilmesi üzerine genel kurulun, Bakanlık Temsilcisinin görüşü alınmak koşuluyla, toplantı başkanlığınca ertelenmesi bir diğer erteleme hali olarak belirtilmiştir.

2. FİNANSAL TABLO VE FİNANSAL RAPORLAMA KAVRAMLARINA BAKIŞ

Ekonomik ilerleyiş sürecinde, işletmelerin kâr durumunun ve malvarlıklarının tespit edilmesi bir diğer anlatımla, mali yapısının ne olduğunun anlaşılması ve buna bağlı olarak işletmelerde şeffaflığın sağlanabilmesi için gelişen ve çeşitlenen finansal tablolar, işletmelerin faaliyetlerinin sonuçlarını yansıtan bir dizi belge olarak ifade edilmektedir (Koçak, 2021, s.157). Finansal tabloları: işletme sahiplerine işletmenin; finansal durumunu, finansal işlemlerde bulunabilme güç ve yeteneğini, nakit akışını, malvarlığını, karşılık ve alacakları ile borçları hususunda bilgi sağlayan tablolar olarak ifade etmekte mümkündür (Tekinalp, 2019, s.281).

Finansal tablolar işletmenin; varlıkları, yükümlülükleri, öz kaynakları, kazanç ve kayıplar dâhil olmak üzere gelir ve giderleri, ortakların, bu sıfatları dolayısıyla yaptığı katkılar ve ortaklara yapılan dağıtımlar ve nakit akışları ile ilgili bilgi sağlayıcısıdır. Finansal tabloların düzenlenmesinin temelinde, işletmelerin mali yapılarını ortaya koyma düşüncesi yatmaktadır. Başka bir anlatımla, bu tabloların düzenlenmesinin amacı işletmelerin; varlık ve borçlarının durumu, kâr ya da zararı, gelirleri ve giderleri, nakit değişimleri, likiditesi ve yöneticilerin faaliyetleri ile ilgili bilgiler verilmesidir. İlaveten işletmelerin çeşitli nedenlerle ilişki içerisinde olduğu kişilerin de finansal tablolar vasıtasıyla bilgilendirilmesi bu tabloların bir diğer düzenleniş amacı olarak karşımıza çıkmaktadır (Koçak, 2021, s.161). TTK m.514 finansal tab-

loların hazırlanması yükümlülüğünü yönetim kuruluna yüklemektedir. Bu madde; yönetim kurulunun geçmiş hesap dönemine ait Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülen finansal tabloları, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içerisinde hazırlayarak genel kurula sunacağı hususunu düzenlenmektedir. Maddenin gerekçesinde bu görevin, yönetim kurulunun tüm üyelerine ait bir kurul görevi olduğu ifade edilmiştir. Yönetim hakkının devri hususu, bu görevin devri sonucunu doğurmayacaktır (TTK Gerekeç md. 514).

Finansal raporlama ise, bir ticaret ortaklığının hususiyetle de sermaye ortaklıklarının yıllık ya da ara dönemlerde finansal tabloları bağlamında, malvarlığına ilişkin durumunun, borçlarının ve yükümlülüklerinin, öz kaynaklarının ve faaliyetleri ile ilgili sonuçlarının pay sahiplerine açıklanması, bu eksenle onlara hesap verme ilkesi doğrultusunda rapor verilmesini ifade etmektedir.

Finansal raporlama pasif şekilde incelenmeye sunulmayı aşarak, hesap verme konumunda olan kişinin aktif olarak rol aldığı bir anlamı ifade eder. Pay sahibinin bilgi alma ve inceleme hakkı ile bağlantılı olarak hazırlanan raporun; tam, anlaşılabilir, işletmenin ihtiyaçlarına ve niteliğine uygun bir şekilde hazırlanması ve gerçeği yansıtarak dürüstçe vermesi gerekmektedir. Nitekim finansal raporlamaya ilişkin bu özellik TTK m.515'te dürüst resim ilkesi olarak düzenlenmiştir. Finansal raporlamanın temelini hesap verilebilirlik olarak ifade etmek mümkündür. *True and fair view* ilkesi olarak ifade edilen ilke, Anglosakson hukuk sisteminin bir yansımasıdır (Tekinalp, 2019, s.287).

2.1.Finansal Tablo ve Finansal Raporlamaya İlişkin Standartlar

Şirketler hukuku ekseninde finansal raporlama ve hususiyetle de finansal tabloların düzenlenmesi konusunda 1978'den itibaren Avrupa'nın öncülüğünde gelişen bazı adımlar atılmıştır. Bu itibarla amacı finansal raporlamaya ilişkin temel prensiplerin yeknesaklaştırılması olan 1606/2002 sayılı Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanmasına İlişkin Avrupa Birliği (AB) Tüzüğü ile borsaya kote olan anonim şirketler için finansal raporların Uluslararası Muhasebe Standartları doğrultusunda hazırlanması düzenlenmiştir. Burada ki amacın finansal işlerde ortak bir dilin kullanılmasını sağlamak "*Unifier le langage des marchés financiers*" olduğu ifade edilmiştir (Desjardins, 2004).

Türk Hukuku'nda da bu gelişme 6102 sayılı TTK m.88 ile kanunlarımızda yer almıştır (Toraman ve Bayramoğlu, 2006, s.457). TTK m.88'in gerekçe-

sinde ifade edildiği üzere, bu hükme tabi gerçek ve tüzel kişiler gerek münferit gerekse de konsolide finansal tablolarını düzenlerken, Kamu Gözetimi ve Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına ve buna ilişkin muhasebe ilkelerine uygun hazırlayacaktır. Böylelikle finansal tablolarla ilgili olarak uluslararası toplumla ve piyasalarla bütünleşmiş olunacaktır.

25702 sayılı ve 16.1.2005 tarihli resmî gazetede yayımlanan 2 Sıra No.lu Tebliğ olan Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 1) Hakkında Tebliğin ekinde yer alan Türkiye Muhasebe Standardları 1 (TMS 1) Finansal Tabloların Sunuluşu'nda; tabloların amacının düzenlendiği 9'uncu maddesinde; finansal tabloların; bir işletmenin finansal durumunun ve performansının biçimlendirilmiş sunumu olduğu ifade edilmiştir. Bu tabloların amacı; işletmelerin finansal durumu ve performansı ile nakit akışı ile ilgili olarak çok geniş bir kitleye ekonomik kararlarını alırlarken fayda sağlayacak olan bilgiyi sağlamaktır.

Kanımızca bu tabloların, yöneticilerin kendilerine emanet edilen kaynakları ne şekilde ve nasıl kullandıklarını da gösteriyor oluşu, finansal tabloların müzakeresine bağlı konuların tespiti noktasında da yol gösterici olacaktır. Zira bu tablolar yöneticilerin işletmenin finansal kaynaklarını nasıl idare ettiklerini gösterdiğinden, onların seçimi ve ibrası hususunda da karar alınırken dikkate alınacaktır.

2.2. Finansal Raporlamada Dürüst Resim İlkesi

İngiliz Hukuku'ndan gelen *true and fair view* ilkesi, Avrupa Birliği'ndeki gelişmeler neticesinde, finansal tabloların, şirketin finansal durumuna ilişkin dürüst ve adil bir görüntü vermesi gerekliliğini ifade etmek için kullanılmaktadır. Yukarıda da açıkladığımız üzere ilke, anonim şirketlerde pay sahipleri başta olmak üzere, şirketle ilgili olarak tüm menfaat sahiplerinin doğru karar verebilmeleri bakımından önemlidir. Menfaat sahiplerinin şirketle ilgili olarak gerçek durumu gösteren bilgiye erişimleri için bu ilke doğrultusunda finansal raporlamanın oluşturulması hedeflenmektedir. Finansal raporlama, bir işletmenin finansal tabloları aracılığıyla bu tabloları kullanan kişilere işletmenin malvarlığı, borçları, yükümlülükleri, öz kaynakları, faaliyet neticeleri (kâr-zarar durumu) ile ilgili, mukayese edilebilir, anlaşılabilir şekilde işletmenin ihtiyaçlarına ve niteliğine uygun olarak bilgi vermektedir. Şüphesiz ki bu

bilginin güvenilir ve şeffaf olması aranır. Esas amaç bilgi vermek olduğundan, kavram olarak da raporlama ifadesi kullanılmaktadır (Tekinalp, 2009, s.196). Ticari defterlerin tutulması süreci ile başlayan muhasebesel faaliyetler yerlerini bilgi sunan finansal raporlama faaliyetlerine bırakmaktadır. Tüm süreç finansal tablolarda somutlaşmaktadır (Özkorkut, 2018, s.54). Bir bilgi kaynağı olan ve şirket yönetiminde sağlıklı kararlar alınabilmesi için önemli olan finansal raporların belirli standartlar göz önünde bulundurularak hazırlanması, bilginin de objektif olarak değerlendirilebilmesini sağlayacaktır.

19.07.2002 tarihli, 1606/2002 sayılı “Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzüğü” ilgili maddesinde şirketlerin ilerleyebilmesi ve gelişmesi açısından ortak bir finansal uluslararası muhasebe normunun oluşturulması ve finansal tablolar hazırlanırken de buradaki kurallara riayet edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. 16.04.2014’te, 2014/56 sayılı yönerge ile değişikliğe uğrayan, 17.05.2006 tarihli 2006/43 sayılı “yıllık finansal tabloların ve konsolide finansal tabloların yasal denetimi” başlıklı European Union (EC) Avrupa Birliği yönergesinde, muhasebenin yasal denetimi ile ilgili olarak, finansal durumun dürüst resimle (*image fidèle*) uygun olup olmadığı hakkında görüş verileceği ifade edilmiştir. Bir başka anlatımla, yapılan denetim sonuçlarında finansal tabloların dürüst resmi yansıtıp yansıtmadığına ilişkin görüşe yer verileceği belirtilmiştir.

2.3.Finansal Tabloların ve Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasında Dürüst Resim İlkesi

TTK m.420/2’de azlığın istemi ile bir kere ertelenen finansal tabloların müzakeresinin tekrar geriye bırakılabilmesi için, bir diğer anlatımla, tekrar ertelenebilmesi için finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş olan noktaları ile alakalı olarak ilgililerin dürüst hesap verme ilkesi uyarınca cevap vermemiş olmasının şart olduğu düzenlenmektedir. Anonim Şirketlerin finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu altındaki maddelere (TTK m.514,515 ve 516) bakıldığında, ilkenin düzenleniş tarzı bakımından bir finansal raporlama ilkesi olduğu belirtilmektedir (Özkorkut, 2018, s.59). TTK m.515 anonim ortaklığın finansal tablolarının; Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun, tam, anlaşılabilir, mukayese edilebilir, ihtiyaçlara ve işletmelerin niteliklerine uygun, şeffaf ve güvenilir, gerçeği dürüst ve aslına sadık olarak yansıtacak şekilde düzenlenmesi gerektiğini belirlemektedir.

Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenleyen TTK m.516/1'de de yıllık faaliyet raporunda da dürüst resim ilkesinin geçerliği olduğu ifade edilmiştir. Yıllık faaliyet raporunun, ortaklığın o yıla ilişkin faaliyetlerini her boyutu ile finansal durumunu eksiksiz bir şekilde doğru, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtması gerekir (Ayoğlu, 2014, s.36). İlaveten bu raporun, yönetim kurulunun anonim şirketin gelişimine katkısı olacak hususlara ilişkin ve karşılaşılmaması muhtemel risklerin de neler olabileceği hususundaki değerlendirmelerini içermesi gerekir (Çamoğlu, 2021, s.368).

2.4. Dürüst Resim İlkesine Aykırılığın Hukuki Sonuçları

Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporları da tıpkı finansal tablolar gibi denetime tabi olup, raporun başında; denetimden geçip geçmediği, geçmişse bu takdirde, denetçinin görüşünün açıkça yer alması gerekmektedir. Denetlenmemiş yıllık faaliyet raporları, denetlenmemiş finansal tablolar gibi düzenlenmemiş hükmünde kabul edilmektedir (Çamoğlu, 2021, s. 369).

Dürüst resim ilkesi, diğer ilkelerin uygulanmasına da yön vermektedir. TTK m.515'de düzenlenen dürüst resim ilkesinin sınırları muhasebe ilke ve kavramlarıyla tespit edilmektedir (Manavgat, 2019, s 5). Dürüst resim ilkesine uygun olması, finansal tabloların kurucu unsuru olup, bu ilkeye aykırı olarak düzenlenen tablolar, düzenlenmemiş hükmünde kabul edilir. Bu bakımdan ilkeye aykırı olarak hazırlanmış bir finansal tablonun onaylanmış olması halinde, o genel kurul kararı batıl olacak ve bu onay kararı yöneticilerin ibrası neticesini de doğurmayacaktır (Manavgat, 2019, s.6). Anonim ortaklıklarda dürüst resmin yansıtılması; muhasebe sistemleri, finansal raporlama sistemleri, bağımsız denetim uygulamaları açısından son derece önemlidir. Bu ilkeye uygun olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan finansal tabloların genel kurula sunulması ve bu tabloların genel kuruldaki diğer gündem maddeleri ile olan bağlantısı dikkate alındığında, dürüst resme uygun tabloların hazırlanmasının, hakların etkin kullanımındaki etkileri de görülür (Özkorkut, 2018, s.59).

Anonim ortaklığın finansal durumunu yansıtan finansal tablolar yönetim kurulu tarafından hazırlanarak genel kurula bir önerme şeklinde sunulan sonuç özetleri olarak, genel kurulun işleyişi bakımından önem arz etmektedir. Zira pay sahipliğine ilişkin hakların birbirleri ile olan bağlantısı ekseninde ve bilgi alma hakkı çerçevesinde elde edilecek bilginin gerek kullanılacak dava haklarının temelini gerekse de hukuki sebebini oluşturacağı kanaatindeyiz. Bu

açılardan da finansal tablolardaki, yıllık faaliyet raporundaki bilginin gerçeği dürüst resim ilkesi ekseninde yansıtması pay sahipliğine dair hakların kullanımına işlerlik kazandıracaktır.

3. YÖNETİM KURULUNUN DEVREDİLEMEZ GÖREV VE YETKİLERİ ÇERÇEVESİNDE YILLIK FAALİYET RAPORU İLE FİNANSAL TABLOLARIN ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yönetim kurulunun finansal tabloları hazırlaması görevinin devredilmez görev ve yetkiler kapsamında olup olmadığı değerlendirilirken, ilk olarak TTK m.375'in ele alınması gerekmektedir. TTK m.375/1(c)'de muhasebe düzeninin kurulması, TTK m.375/1(f)'de ise; yıllık faaliyet raporunun düzenlenerek genel kurula sunulacağı ifadesi yer almaktadır.

Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 16'ncı maddesinde; yıllık faaliyet raporunun şirketin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanarak onaylanması gerektiği özel olarak düzenlenmiştir. İlgili yönetmeliğin devamında şayet bir üyenin, yıllık faaliyet raporunda yer alan bilgilere ilişkin farklı bir değerlendirmesinin söz konusu olması durumunda da bu itirazlarını raporda açık olarak belirtmiş olması aranmaktadır. Yönetmelikte yıllık faaliyet raporunun yönetim kurulu tarafından kurul olarak hazırlanacağı hususu açık olarak ifade edilerek uygulamada rastlanılan yanlış anlaşılmalara önüne geçilmek istenmiştir. Başka bir anlatımla, yıllık faaliyet raporu yalnızca yönetim kurulu başkanı ya da sadece tek bir yönetim kurulu üyesi tarafından tek başına hazırlanarak imza edilen bir belge değildir. Faaliyet raporu yönetim kurulunun, kurul olarak hazırlayarak genel kurulun onayına sunduğu bir rapordur (Ayoğlu, 2014, s. 46).

Yıllık faaliyet raporu da pay sahiplerini ve kamuyu aydınlatan bir belge olarak ifade edilmektedir. Yönetim kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporunun yasal temelini de TTK m.514/1'e dayandırmak mümkündür. TTK m.516/1'de; yönetim kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporunda; ortaklığın o yıla ait faaliyetlerinin akışının ve her yönü ile finansal durumunun; doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılacağı düzenlenmektedir. Burada "her yönü ile" ifadesinden *inter alia*, anonim ortaklığın malvarlığı durumunun, finansal durumunun, faaliyet neticelerinin, alacak ve

borç ilişkilerinin, öz kaynağının yeterli olup olmadığının anlaşılması gerekmektedir (Ayoğlu, 2014 s.38; TTK Gerekçe m.516/1). TTK m.516/1’de de düzenlendiği üzere, anonim ortaklığın finansal durumu, finansal tablolara göre değerlendirilmektedir.

Yıllık faaliyet raporu, yönetim kurulu tarafından her olağan genel kurulda ortaklığın geçmiş faaliyetleri ile ilgili olarak pay sahiplerine ve gerektiğinde de kamuyu aydınlatma araçları ile menfaat sahiplerine açıklanan ve finansal tabloları tamamlayan, nesnel olarak rakamları ve olguları, öznel olarak da yönetim kurulunun ortaklıkla ilgili görüş ve geleceğe yönelik tahminlerinin yer aldığı bir durum raporudur (Adal, 2018, s.8). Nitekim 28.08.2012 tarihli resmi gazetede yayımlanan, 28395 sayılı, Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik, m. 12’de finansal durum başlığı altında; yıllık faaliyet raporunun finansal bölüm başlıklı bölümünde, şirketle ilgili olarak hangi finansal bilgilerin yer alması gerektiği hususu açıkça düzenlenmiştir.

Buna göre yıllık faaliyet raporunda; ortaklığın finansal durumu ve faaliyetlerinin sonucu ile alakalı yönetim organının analiz ve değerlendirmesi, hedeflenen faaliyetlerinin ne kadarının gerçekleştiği, belirlenmiş olan stratejik hedefler çerçevesinde ortaklığın pozisyonu, geçmiş dönemlerle ilgili mukayeseli olarak ortaklığın yıl içerisindeki satışları, verimliliği, gelir oluşturma kapasitesi, kârlılığı, borç ve öz kaynaklarının oranı bilgisine yer verilmesi gerekir. Ayrıca, bu raporda ortaklığın diğer faaliyetleri ile ilgili bilgi sağlayabilecek diğer bilgiler ve geleceğe yönelik beklentiler, ortaklığın sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığı ya da borca batık olup olmadığı hakkında yönetim kurulunun yaptığı değerlendirmeler, şayet varsa anonim ortaklığın finansal yapısını iyileştirmek için alınması öngörülen iyileştirici önlemlerin neler olacağı gibi hususlar da yer almaktadır.

Bu raporun, pay sahiplerinin ve menfaat sahiplerinin anonim ortaklıkla ilgili her çeşit bilgiye tam ve doğru bir şekilde erişimlerini sağlayacak şekilde hazırlanması ve bu sırada mümkün olan en basit kavram ve terimlerin tercih edilmesi gerekir.

Nitekim konuya ilişkin olarak “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmeliğin” maddesinde; yıllık faaliyet raporunun, bilgi alma hakkı açısından, tereddütlere yol açmayacak

şekilde hazırlanması gerektiği hususu düzenlenmektedir. Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu hazırladıktan sonra genel kurulun onayına sunmaktadır. Bu raporun hazırlanması görevi, esas olarak TTK m.437/1 ve TTK m.409/1 hükümleri doğrultusunda genel kurul toplantılarının hazırlanması görevinin bir parçasını oluşturmaktadır. Yönetim kurulu görevi gereği, genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, anonim ortaklığın merkez ya da şubelerinde bu bilgilere ulaşımı, pay sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaya zorundadır (Kırca, 2013, s.565). Anonim ortaklıkla yönetim kurulu üyeleri arasında vekâlet sözleşmesi bulunduğundan, kanımızca yönetim kurulu üyeleri tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporunun hazırlanması görevinin esasını da, TBK m.508’de düzenlenen hesap verme yükümlülüğüne dayandırmak mümkündür.

Finansal tabloları tamamlayıcı bir belge olan yıllık faaliyet raporu, finansal tablolarda yer alan rakamlara ulaştıran işlemlerle ilgili açıklamaları içerdiğinden, finansal tabloların karşısında aydınlatma güçleri; gerek pay sahipleri gerekse de menfaat sahipleri açısından daha güçlüdür (Çamoğlu, 1971, s.540-541). Yıllık faaliyet raporlarının hazırlanarak genel kurula sunulmasının TTK m.375/1(f) ve TTK m.514/1 uyarınca, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayıldığını ifade etmiştik.

Yönetim kurulu tarafından yıllık faaliyet raporu ile ilgili görüşmeler yapıp karar alınması hususu TTK m.409/1 uyarınca olağan genel kurul toplantısının gündem maddelerinden birisi olup, yıllık faaliyet raporu hakkında karar alınması da genel kurulun TTK m.408/2 uyarınca devredilemez görev ve yetkisi kapsamındadır. Raporda yer alan bilgiler, TTK m.437/1 doğrultusunda, genel kurul toplantısından en az on beş gün önce şirket merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesi üzere hazır bulundurulmalıdır. Aralarındaki bu bağlantılar dolayısıyla kanımızca finansal tabloların hazırlanması görevi de yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez bir görevi olarak kabul edilmelidir.

Yıllık faaliyet raporu da tıpkı, finansal tablolarda olduğu gibi ortaklığın gelecek dönemlerine ilişkin tahmin ve görüşler ihtiva ettiğinden, pay sahipleri hem bilgi alma hakkını kullanır hem de gelecekle ilgili olarak da bir öngörüye sahip olabilirler. Yıllık faaliyet raporunun adeta şirketi tasvir ettiği (*décrire l'entreprise*) söylenebilir. Bu raporlarda geçmiş faaliyetler hakkında bilgiler ve geleceğe yönelik tahminler aktarılır. Bu raporun haricinde şirketle ilgili değişikliklerin yer aldığı belgeler, satın almalara ilişkin evraklar, finansal durum raporları ve yönetim raporları da diğer bilgi sağlayıcıları olarak nitelendirile-

bilir (Deloitte, 2014, s.17). Fakat burada şunu belirtelim ki, geleceğe yönelik olarak bilgi verildiğinde ya da bir olasılık değerlendirildiğinde tüm bunlara ilişkin istatistikî bilgiye yer verilmesi ve değerlendirmeye ilişkin dayanakların gösterilmesi zorunludur. Nitekim “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmeliğin”, ilgili maddesinde bu husus düzenlenmiştir (m.5/1). Bu gerekçe ve dayanaklar yatırımcıların manipüle edilmemesi ve daha da ötesinde bir üst hukuk normu olan dürüst resim ilkesinin gereği olarak ifade edilebilir.

4. FİNANSAL TABLOLARIN VE YILLIK FAALİYET RAPORUNUN BAĞIMSIZ DENETİM RAPORUNA ETKİSİ

Bağımsız denetçinin, denetim faaliyetinin sonucunda hazırlayacağı raporunun konusunu esas olarak finansal tablolar oluşturmaktadır (Aksoy, 2006, s. 54). Bağımsız denetim müessesesi anonim şirketin belirli bir andaki durumu ile ilgilenmektedir. Bağımsız dış denetimin odaklaştığı noktaların başında finansal tablolar yer almaktadır. Finansal tablolar bilanço, gelir (kâr-zarar) tablosu, fon akımı tablosu, kâr dağıtım tablosu ve dağıtılmamış kârlar tablosunu içermektedir. Finansal tabloların bütünü, tablolarla ilgili açıklamalardan oluşmaktadır. Açıklamalar ise dipnotlardan, parantez içi açıklamalardan ve diğer açıklamalardan meydana gelmektedir. Bu açıklamalar genel olarak; değerlendirme yöntemlerini, kullanılmış olan kısa ya da orta vadeli kredilerin geri ödeme sürelerini, mali tablolarda belirtilen ya da belirtilmemiş olan mali yükümlülükleri ve buna benzer bilgileri kapsamaktadır. Mali tablolar ya da faaliyet raporu kişilere şirketle ilgili muhasebe bilgisi vermektedir. Burada menfaat sahiplerinin anonim ortaklıkla ilgili belirsizlikleri en aza indirmeleri, bir diğer ifadeyle, şirketin işleyişi ve yönetimi ile ilgili bilgi sahibi olabilmeleri esas amaçtır. Bağımsız denetimin, anonim ortaklığın organlarının ve menfaat sahiplerinin daha sağlıklı karar verebilmeleri için ortaklık tarafından oluşturulan finansal tabloların ve yıllık faaliyet raporunun belirli ölçütlere uygunluklarının tespiti. Pay sahipleri hem TTK m.437’deki bilgi alma hakkı çerçevesinde hem de denetim raporu ile ortaklığın finansal durumu ve gidişatı ile ilgili bilgi alma hakkını kullanmaktadır (Altay, 2020, s. 963).

Nitekim TTK m.402/1’de; denetçinin, finansal tabloları konu alan ve yapmış olduğu denetimin; türünü, kapsamını, niteliğini ve neticelerini gereken açıklıkta, anlaşılabilir, basit bir dilde ve geçmiş yıllarla mukayeseli bir şekilde

hazırlamış olması gerektiği düzenlenmektedir. İlgili maddenin gerekçesinde de; denetçi raporunun, geçmiş yıllarla karşılaştırmalı olarak, finansal tabloları denetim bakımından değerlendireceği hususu açıkça ifade edilmiştir. Şu halde denetçi, değerlendirmede bulunurken anonim ortaklığın, finansal tablolarını esas alacaktır. Fakat şunu da belirtelim ki bu durum, yıllık faaliyet raporunun değerlendirme dışı olacağı anlamına gelmemektedir. TTK m.402/2’de, denetçinin yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu değerlendirmesi ile ilgilidir (Çelik, 2006, s.576-578).

Finansal tabloların ve bunların dayanağı olan defterlerin şekli olarak değerlendirilmesinden sonra, bunlar genel kabul görmüş ve bir üst hukuk normu niteliğini haiz dürüst resim ilkesine uygunluk bakımından denetlenir (Aksoy, 2006, s.320). Denetçi, denetimi esnasında yıllık faaliyet raporu ve finansal tablolarda açıklanması gerektiğini tespit ettiği hususlar varsa, bunların da raporda ve tablolarda bulunması hakkında yönetim kuruluna talepte bulunabilecektir. Böyle bir talep söz konusu olduğunda, denetçinin raporuna; yönetim kurulunun kendilerine gerekli açıklamaları yapıp yapmadığını, gerekli belgeleri ibraz edip etmediğini de eklemesi gerekir (Çelik, 2006, s.577).

Finansal tablolarla ilgili denetim raporunda, anonim ortaklığın varlığının sürdürülebilirliğinin koşullarının neler olduğu ve gelişimi ile alakalı olarak yönetim kurulunun yapmış olduğu incelemeler, uluslararası denetim standartları ekseninde incelenir. Denetçi raporunda; tabloların Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygunluk, varsa şirketin geleceği ile ilgili net olmayan konuların neler olduğu ve sürekliliğini tehlikeye atan durumlar da belirtilmelidir. Burada görüş yazısı subjektif bir değerlendirmeyi değil, objektif bir değerlendirmeyi esas alır. Başka bir anlatımla, denetçi görüşünü, uluslararası standartlara göre vermekle yükümlüdür. Eğer olumlu görüş verilirse, bu durum anonim ortaklığın finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun; TMS’ye, kanuna, esas sözleşmede yer alan finansal raporlamaya ilişkin hükümlere uygunluğunun denetçi tarafından açıklanması ve de doğrulanması anlamına gelmektedir. Bu durum genel kurulda yöneticilerin ibrasına ilişkin olarak alınacak karara da esas oluşturur (Kaya, 2021, s.486; Çelik, 2006, s.577).

4.1. Denetçi Raporunda Değınilecek Hususlar ve Bilgiye Erişim Bağlamında Diğer Pay Sahipliği Hakları

Finansal tablolar ve yıllık faaliyet raporlarının yanı sıra TTK m.398/4’e

göre; denetçinin, yönetim kurulunun anonim şirketi tehdit eden ya da edebileceği nitelikteki risklerini vaktinde teşhis edebilmek ve risk yönetimini gerçekleştirebilmek için TTK m.378’de öngörülen sistemi ve yetkili komiteyi kurup kurmadığını, şayet böyle bir sistem kurulmuşsa, bu sistemin yapısıyla komitenin uygulamalarını açıklayan ayrı bir rapor düzenlemesi ve bu raporunu da denetim raporu ile birlikte yönetim kuruluna sunması gerektiği hususu da açıkça düzenlenmiştir. Tüm bunlar birlikte ele alındığında, dürüst resim ilkesinin gereğinin yerine getirilebilmesi için, başka bir ifadeyle, şirketlerde şeffaflığın sağlanabilmesi için tek bir denetim mekanizmasının da yeterli olmayacağı görülmektedir.

Bu nedenle anonim ortaklıklarda kurulan iç denetim mekanizmaları, yönetim kurulu tarafından ortaklığın gidişatı ve gelişimine bağlı olarak oluşturulacak komiteler ve finansal tabloların denetlenmesi için yapılacak olan bağımsız denetim ve bilgi alma hakkının sağlanması bakımından gerçekleştirilecek özel inceleme sistemleri, anonim ortaklıklarda bilgiye erişimi sağlayacak ve bu bilgiler ışığında gündemde yer alan konular değerlendirilecektir. Yapılan çalışmalar sayesinde anonim ortaklıklarda finansal tablolarda varsa yapılan hatalı, hileli işlemlerin tespiti yapılarak, bu sayede mevcut ve müstakbel yatırımcının korunması sağlanacak ve anonim ortaklıklarda muhasebeye ilişkin ilkelerin gereği gibi yerine getirilmesi de tesis edilmiş olacaktır (Günay ve Günay, 2020, s.420-421).

Bu açıklamalar doğrultusunda, yönetim kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporu ve finansal tabloların, anonim ortaklıklardaki denetim mekanizmaları ile denetlenmesi, pay sahiplerinin bilgi alma hakkı ve özel inceleme (denetim) hakları bağlamında değerlendirildiğinde, azlığa hiçbir gerekçe sunmasını istemeden salt erteleme talebi ile uzunca bir hazırlık sürecinden geçen finansal tabloların müzakeresini erteleme hakkı bahşetmenin, anonim ortaklıklar hukukunda menfaatler dengesine ve şirketin devamlılığına negatif etkileri olacağı kanaatindeyiz.

4.2. Raporların Genel Kurula Sunulması Hususunun TBK m.508 Kapsamında Ele Alınması

6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu (“eTK”) m.369/1’de; idare meclisi (yönetim kurulu) ve murakıplar (denetçiler) tarafından verilen raporların okunmasından söz edilmişken, 6102 sayılı TTK m.409/1’de; anonim ortaklık

genel kurullarının; olağan ve olağanüstü olarak toplanacağı ve bu toplantılarda organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının tespit edilmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibrasına ve faaliyet dönemi ile alakalı gerekli görülen sair hususlara ilişkin müzakere yapılarak karar alınacağı belirtilmiştir.

TTK m.420/1'de; azlığın istemi üzerine, genel kurulun karar almasına gerek olmaksızın, finansal tabloların müzakeresinin ve buna bağlı konuların görüşülerek karara bağlanmasının bir ay sonraya bırakılabileceği düzenlenmektedir (Yavuz, 2013, s.129). Azlığa tanınan bu hak, bazı zamanlarda azlığın çoğunluk karşısında kullanmaya çalıştığı bir koz olarak da kabul edilmektedir (Nomer Ertan, 2021, s.41). Burada azlık, finansal tablolara ilgili olan konuların (gündem maddelerinin) ertelenmesini talep ettiğinde bu tabloların müzakeresine bağlı diğer gündem maddelerinin de ertelenmesine neden olmaktadır. Azlık bu hakkı kullandığında toplantının tamamı değil, finansal tablolar ve bunlara bağlı konuların müzakeresi ertelenecektir. Bu bakımdan TTK m.420'nin kenar başlığı olan toplantının ertelenmesi ifadesi isabetli değildir (Bozbel, 2013, s.349).

Anonim ortaklıklarda önemli kararların alındığı genel kurul toplantılarının, azlığa bahsedilen böyle bir hak ile üstelik azlığın diğer pay sahipliği haklarını kullanıp kullanmadığına ilişkin bir koşul aramaksızın tanınmış olmasının diğer pay sahipliği haklarının getiriliş amacı ile bağdaşmayacağı ve uluslararası bir üst hukuk normu olan dürüst resim ilkesi ışığında hazırlanan finansal tablolara duyulan güveni azaltacağı görülecektir. Tüm bunların haricinde anonim şirketlerde kurulan komiteler, bunların raporları, bağımsız denetçinin raporu ve diğer mekanizmalar ekseninde de konuyu değerlendirdiğimizde gerekçesiz olarak erteletme hakkı tanımak hangi konularda azlığın bilgiye muhtaç olduğu hususunu da anlamayı zorlaştıracak ve ilgililer tarafından gerekli bilgiler verilmek istenirken hangi hususlarla ilgili olarak bilgi verileceği de bilinmeyecek bu durum şeffaflık, doğruluk ilkeleri ile de bağdaşmayacaktır.

Buradan hareketle, eski kanundan farklı olarak artık faaliyet raporunun yalnızca okunması yeterli olmayıp, mutlaka genel kurulun onayına da (kabul ya da reddine) sunulması gerekmektedir. Bu raporların temelini TBK m.508'de düzenlenen vekilin hesap verme borcuna dayandırmak mümkündür. Bu nedenle olağan genel kurul toplantısı gündeminde bu konuların görüşülerek bir

karar alınması ve olağan genel kurul toplantısının yasal gündeminin belirlenmiş olduğu TTK m.409'da ibra hususunun da yer alması yönetim kurulunun şirkette gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerin mutlaka genel kurulda görüşülmesini ve konularla ilgili karara varılmasını gerektirmektedir.

5. FİNANSAL TABLOLARIN İLK DEFA ERTELENMESİ İSTEMİNDE GEREKÇE SUNULMASI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANIMI HUSUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

6762 sayılı eTK m.377/1'de müzakerenin başka bir güne bırakılması başlıklı maddede; bilançonun tasdikine ilişkin müzakerenin, ekseriyetin ya da şirket sermayesinin onda birine sahip olan azlığın talebi üzerine bir ay sonraya bırakılacağı ve keyfiyetin eTK m.368'de belirtildiği şekilde pay sahiplerine bildirilerek usulünce ilan edileceği düzenlenmişti. Anonim ortaklığın bilançosunun; doğruluk ve açıklık ilkesine uygun bir şekilde hazırlanarak samimi olması ve anonim ortaklığın gerçek durumuna ayna tutması, hem şirketin varlığı hem de geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Kanun koyucu bu maddeyle azlığa talep üzerine bilanço görüşmelerini bir ay süre ile erteletme imkânını vermiştir.

6102 sayılı TTK m.420/1'de finansal tabloların (bilançonun) müzakeresinin genel kurulda karar alınmasına gerek olmaksızın azlığın istemiyle ve başkanın kararıyla erteleneceği hususu düzenlenmektedir (Bahtiyar ve Hamamcıoğlu, 2014, s.33; Pulaşlı, Genel Esaslar (2020) s.351, Pulaşlı, Şerh (2018), s.2006; Eriş, 2014, s.2539). Bir görüş, finansal tabloların belirli hususlarına mücerret itirazın bir anlamının olmadığını belirtmektedir. Bu görüşte olanlar, itirazı olanların, neye ve niçin itiraz ettiklerini açıklamalarının, yönetim kurulu ve denetçilerin bu konularla ilgili açıklama yapabilmeleri bakımından önem arz ettiğini belirtmektedirler. Bu nedenle makul bir gerekçe gösterilmeksizin ertelemeye gidilmesinin isabetli olmayacağını ve azlığın hiçbir gerekçe gösterilmeksizin keyfi ve soyut olarak finansal tabloların görüşülmesini erteletmeyeceği kanaatindedirler (Ulusoy, 1974, s.319; Şener, 2015, s.486). Yargıtay 11. Hukuk dairesinin 31.05.2017 tarih, 2016-440/3247 sayılı Kararı ise aksi yöndedir. Yüksek mahkeme kararında özetle; azlığın gerekçesiz dahi olsa bilanço ve buna bağlı maddelerin görüşülmesinin ertelenmesi isteminde bulunabileceğini ve bu talebin kabulünün zorunlu olduğuna karar vermiştir. Mahke-

me talebin kabul edilmemesini hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle 27.11.2017 tarihli genel kurul kararının iptalinin yerinde olduğunu belirtmiştir (Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları, 2018, s.186; Doğanay, 2004, s.1103; İmregün, 1989, s.316). Bilançoda şüpheli bazı durumlar olabileceği ya da anlaşılmasının güç olacağı ihtimalleri karşısında erteleme istediğinin varlığını gerekli gören bir görüş bu istemin, bir gerekçeye bağlanmasını hak sahibi aleyhine gereksiz bir hak kısıtlaması olarak bulmaktadır (Kayar, 1989, s.113).

Burada doktrinde her ne kadar azlık tarafından gerekçe gösterilmesi gerekmediği belirtilse de, bazı yazarlar, ilk erteleme isteminde de azlığın, erteleme sebebini açıklamasını ve bunu tutanağa geçirtmesi gerektiği kanaatinde. Aksi halde hakkın kullanılması suiistimallere neden olabilecektir (Birsal, 1970, s.639; Domaniç, 1988, s.854; Helvacı, 1998, s.303). Genel kurul tarihi önceden pay sahiplerine haber verilmektedir. Bu noktada çağrı mektubu ile birlikte anonim ortaklığın bilançosunu incelemeleri için gerekli hazırlığı yapan anonim ortaklık, pay sahiplerine şirket hesaplarını inceleyebilmesi ve bilançoda anlaşılmayan hususların açıklanmasını sağlar. Bu nedenle anonim ortaklığın olağan genel kurulu sırasında, şirketin tüm emeklerini hiçe sayıp toplantı öncesinde göstermesi gereken alakayı göstermeyen azlık pay sahibinin, toplantı esnasında erteleme isteminde bulunması ve bunun için de gerekçe aranmaması kabul edilemez. Üstelik gerekçe gösterilmesinin gerekmediği kabul edilirse, genel kuruldan önce gerekli tetkikleri yapmamış olarak toplantıya katılan azlık bu yol sayesinde hakkını kötüye kullanabilecektir. Bu durum anonim ortaklığın işleyişine de zarar verecektir. Ayrıca, azlığın TTK m.411 uyarınca genel kurul toplantısında gündemde görüşülmesini istediği hususları gündeme ekletme hakkı da dikkate alındığında, pek çok hakkı elinde bulunduran azlığa, gerekçesiz olarak finansal tabloların görüşülmesini erteletme hakkının kullandırılmasının isabetli olmadığı görülecektir (Günay, 2022, Gündem, 11). Bu bağlamda hakkın keyfi bir şekilde kullanılmasının önüne geçebilmek için yapmış olduğu erteleme talebi şirketin zarara uğramasına neden olan azlığın, sorumlu olacağına ilişkin bir hükmün de maddeye getirilmesi ile azlığın keyfi taleplerde bulunmasının önüne geçilebileceği ifade edilmiştir (Bozbel, 349; Akipek, 289).

Bilançonun (finansal tabloların) ikinci kez ertelenebilmesi için TTK m.420/2'de bazı şartların yerine getirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. İkinci

kez erteleme için finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçirilen noktaları ile ilgili olarak ilgililer tarafından dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olmasının şart olduğu düzenlenmiştir. TTK m.420/2’de geçen “ilgililer tarafından dürüst hesap verme ölçüsü ilkelerine” göre cevap verilmemiş olması şarttır ifadesinde geçen “ölçüsü” kelimesi gereksiz ve herhangi bir anlamı olmadığından, madde metninden çıkartılması isabetli olacaktır (Kendigelen, 2012, s.319).

6762 sayılı eTK m.377’de de toplantının ikinci defa geriye bırakılabilmesi için bilançonun, ilk toplantıda itiraza uğrayan noktaları ile ilgili olarak gerekli açıklamaların yapılmamış olmasının şart olduğu ifade edilmiştir. Bu durumda azlığın ikinci kez toplantının ertelenmesini isteyebilmesi için gerekçe göstermesi gerekmektedir. Ancak doktrinde bilançonun itiraza uğrayan noktaları hakkında yapılan açıklamaların objektif olarak hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde açıklanmış olması gerektiği ve tüm soruların açıklanması halinde görüşmelerin devam edeceği ifade edilmektedir (Teoman, 2012, s.713).

Her ne kadar ilk erteleme isteminde, gerekçe gösterilmesine gerek olmadığı ifade edilse de, 28.11.2012 tarihli, 28481sayılı Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 28’nci maddesinde; erteleme üzerine yapılacak toplantıda aynı ya da farklı gerekçelerle azlık pay sahipleri tarafından finansal tabloların müzakeresinin tekrar ertelenmesinin kabul edilemeyeceği açıkça düzenlenmektedir.

Maddenin devamında ise finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçen noktalar konusunda, ilgililer tarafından dürüst hesap verme ilkelerine göre cevap verilmemiş olması nedeniyle azlık tarafından yapılacak erteleme talebi üzerine de toplantının yeniden bir ay sonraya ertelenmesinin mümkün olduğu düzenlenmiştir. Finansal tabloların müzakeresinin bir defa ertelendikten sonra tekrar geriye bırakılabilmesi konusunda da Yargıtay 11. H.D’nin E. 2020/7372, K.2022/4042 kararında; TTK m.420/2 uyarınca azlığın istemiyle bir defa ertelendikten sonra finansal tabloların müzakeresinin tekrar geri bırakılmasının istenebilmesi için, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş bulunan noktaları hakkında, ilgililer tarafından, dürüst hesap verme ölçüsü ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması gerektiği belirtilmiştir. Mahkemece, şirketin idari organlarınca, şirketin ticari defter ve kayıtlarını inceleyebilmesi konusunda davacılara yetki verilip verilmediği, itiraza uğrayan

konularda dürüstçe hesap verilip verilmediği TTK m. 420/2 kapsamında değerlendirilmeksizin yalnızca Anonim Şirketleri Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında değerlendirme yapılarak sonuca varılması isabetli bulunmamıştır.

Yönetmelikte ifadesini bulan azlığın itirazlarını yapma ve tutanağa geçirme zorunluluğunu, bir görüş, azlığın erteleme istemini gerekçelendirmesi yükümlülüğünden ziyade erteleme istemi üzerine yapılacak diğer toplantıda itiraza uğramış olan konuların yanıtlanıp yanıtlanmadığının tespitine dayandırmaktadır (Zorluer, 2020, s.62). Bir diğer görüş, bu yönetmeliğin ilgili maddesinde geçen aynı ya da farklı gerekçelerle ifadesinden, ilk toplantıda azlığın erteleme isteminde bulunurken gerekçe göstermesi gerektiği sonucuna varılmasının mümkün olduğu kanaatinde (Memiş ve Şimşek, 2019, s.792). Bu durumda, azlık pay sahiplerine yalnızca finansal tabloları daha iyi inceleyebilmeleri için erteleme imkânını tanımak da isabetli görülmemektedir. Zira azlık pay sahiplerine de diğer ortaklara tanınan bilgi alma hakkı kapsamında, genel kurul toplantısından önce finansal tabloları inceleyebilme imkânı verilmiştir. Bu gerekçelerle azlığa genel kurula gelip yalnızca soyut bir erteleme isteminde bulunması üzerine toplantıyı erteletme imkânı tanınması, hem çoğunluğu mağdur edebilir hem de genel kurul öncesinde azlığın finansal tabloları incelemeyi ihmal edebilmesi neticesini doğurabilir (Memiş ve Şimşek, 2019, s.792; Karşlıoğlu, 2022, s.530; Çakırbay, 2019, s.57-58). Azlığın ilk erteleme isteminde de bilançonun hangi noktalarına itiraz ettiğini açıklamaması ve bunlara toplantı tutanağında yer vermesi gerektiği kanaatindeyiz. Zira neye itiraz edildiği hakkında bilgisi olmayan ilgililerden dürüst hesap verme ilkesi doğrultusunda da uygun bilgi verilmesi beklenemez. İlâveten ilgili yönetmeliğin m.28/3 hükmünde; azlık pay sahiplerince finansal tablolarla ilgili olarak ileri sürülecek bütün itirazların ilk toplantıda yapılması ve bunların genel kurul toplantı tutanağına geçirilmesinin zorunlu olduğu da belirtilmiştir.

Bunun yanı sıra finansal tablolarını ve finansal raporlarını bir üst hukuk normu niteliğini haiz olan dürüst resim ilkesine uygun olarak düzenlemekle görevli olan yönetim kurulunun, şirketin finansal durumu ile ilgili olarak yaptığı tüm çalışmalarını ve genel kurul toplantısından önce pay sahiplerine tanınan TTK m.437'deki bilgi alma ve inceleme hakkını görmezden gelerek, bir genel kurul toplantısında önemli neticeleri olan ve ertelenmesi halinde bu

ertelemeye bağlı olarak ertelenmesi gereken diğer gündem maddelerine de etkisi olan bir erteleme istemini hiçbir gerekçe göstermeden azlığa vermek kanaatimizce isabetli olmayacaktır.

Bu durum finansal tablolarla bağlantısı olan diğer gündem maddelerine etki edecektir. TTK m.420/1’de geçen buna bağlı konular, ifadesi ile görüşülmesi finansal tabloların görüşülmesine bağımlı olan konuların kast edilmektedir. Başka bir deyişle, finansal tablolar müzakere edilmedikçe, bu konulara geçilmesi söz konusu olamaz. Bu nedenle, finansal tablolarla nedensellik ilişkisi içerisinde olan gündem konuları, bir diğer anlatımla, tartışılması finansal tabloların müzakeresine bağlı olan konular, bu kapsamda değerlendirilerek ertelenme söz konusu olduğunda, bunların görüşülmelerinin de ertelenmesi sonucu ortaya çıkar (Altay, 2020, s.497).

Zira genel kurul öncesinde ve hatta genel kurul sırasında pay sahiplerinin sahip olduğu imkânlar dikkate alındığında azlığın erteleme istemini kötüye kullanabilme ihtimalinin yüksek olduğu görülecektir. Pay sahipleri, genel kurul toplantısından önce TTK m.437’de düzenlenen aktif ve pasif bilgi alma ve inceleme haklarını kullanabilecekleri gibi, özel denetim (inceleme) isteminde de bulunma hakkına sahiptir (Günay, 2018, s.25-26; Günay, 2022, s.56). Bu imkânlar söz konusu iken, genel kurulu toplantıya çağırma görevini yerine getirmiş ve maddi olarak harcamalar yapmış anonim şirket genel kurul toplantısının hiçbir gerekçe sunmadan, sırf istem üzerine ertelenebilmesini kabul etmek maddi olarak da kabul edilemez. İkinci toplantı için gerekçe gösterilmesini şart koşup, ilk toplantıda azlığa böyle bir imkân vermekte ilk genel kurul toplantısı için azlık pay sahiplerinin finansal tabloların incelenmesini hakkını kullanmaktan imtina göstermelerine ve ilgisiz davranmalarına da neden olabilir. Oysa ikinci toplantının ertelenmesi isteminde olduğu gibi ilk toplantıda da neden erteletme hakkını kullanmak istediği hususunda gerekçelerini öne süren azlık, şüphe duyduğu hususların aydınlığa kavuşturulması için özel incelemeci atanması isteminde bulunabilir ya da bilgi vermekle yükümlü olanlardan (ilgilerden) bilgi alarak toplantının ertelenmesi yerine devam etmesini sağlayabilir.

SONUÇ

Anonim ortaklığın, finansal durumunu yansıtan finansal tablolar yönetim kurulu tarafından hazırlanarak genel kurula bir önerme şeklinde sunulan sonuç özetleri olarak, genel kurulun işleyişi bakımından önemlidir. Zira pay sahipliğine ilişkin hakların birbirleri ile olan bağlantıları göz önüne alındığında özellikle de bilgi alma hakkı çerçevesinde elde edilecek bilgi hem kullanılacak dava haklarının temelini hem de hukuki sebebinin oluşturmaktadır. Bu açılardan da finansal tablolardaki, yıllık faaliyet raporundaki bilginin, gerçeği dürüst resim ilkesi ekseninde yansıtması pay sahipliğine dair hakların kullanımına işlerlik kazandıracaktır.

Hâkim görüş doğrultusunda, anonim ortaklıkla yönetim kurulu üyeleri arasında vekâlet sözleşmesi bulunduğundan hareketle, kanımızca yönetim kurulu üyeleri tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporunun hazırlanması görevinin temelini, TBK m.508’de düzenlenen hesap verme yükümlülüğüne dayandırmak isabetli olacaktır. Yönetim kurulu tarafından yıllık faaliyet raporu ile ilgili görüşmeler yapılarak karar alınması hususu TTK m.409/1 uyarınca olağan genel kurul toplantısının gündem maddelerinden birisi olup, yıllık faaliyet raporu hakkında karar alınması da genel kurulun TTK m.408/2 uyarınca devredilemez görev ve yetkisi kapsamındadır. Raporda yer alan bilgiler, TTK m.437/1 uyarınca, genel kurul toplantısından en az on beş gün önce şirket merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesi üzere hazır bulundurulmalıdır. Aralarındaki bu bağlantılar nedeniyle kanımızca finansal tabloların hazırlanması görevi de yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez bir görevi olarak kabul edilmelidir.

Bağımsız denetçi, finansal tablolar ve yıllık faaliyet raporu ile ilgili olumlu görüş verirse, bu durum anonim ortaklığın finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun; TMS’ye, kanuna, esas sözleşmede yer alan finansal raporlamaya ilişkin hükümlere uygunluğunun denetçi tarafından açıklanması ve de doğrulanması anlamına gelmektedir. Bu durum genel kurulda yöneticilerin ibrasına ilişkin olarak alınacak karara da esas oluşturacaktır (Çevik, 1988, s.817).

Finansal tablolar ve yıllık faaliyet raporlarının yanı sıra TTK m.398/4’e uyarınca denetçinin, yönetim kurulunun anonim şirketi tehdit eden ya da edebilecek nitelikteki risklerini vaktinde teşhis edebilmek ve risk yönetimini gerçekleştirilebilmek için TTK m.378’de öngörülen sistemi ve yetkili komiteyi

kurup kurmadığını ve eğer böyle bir sistem kurulmuşsa, bu sistemin yapısıyla komitenin uygulamalarını açıklayan ayrı bir rapor düzenlemesi ve bunu da denetim raporu ile birlikte yönetim kuruluna sunması gerektiği hususu birlikte ele alındığında, dürüst resim ilkesinin gereğinin yerine getirilebilmesi ve şirketlerde şeffaflığın sağlanabilmesi için anonim şirketlerde sadece bağımsız denetimin değil, diğer denetim mekanizmalarının da işletilmesinin önemli olduğu görülecektir.

Bu nedenle, anonim ortaklıklarda kurulan iç denetim mekanizmalarının, yönetim kurulu tarafından ortaklığın gidişatı ve gelişimine bağlı olarak oluşturulacak komitelerin ve finansal tabloların denetlenmesi için yapılacak olan bağımsız denetimin ve bilgi alma hakkının sağlanması bakımından gerçekleştirilecek olan özel inceleme sisteminin, anonim ortaklıklarda bilgiye erişimi sağlayacak mekanizmalar olarak birlikte çalışması ve elde edilen bu bilgiler ışığında gündemde yer alan konuların değerlendirilmesinin yapılması gerekir. Yapılan bu çalışmalar ile anonim ortaklıklarda finansal tablolarda, varsa yapılan hatalı, hileli işlemlerin tespiti yapılarak, bu şekilde mevcut ve müstakbel yatırımcıların da korunması sağlanacaktır.

Yönetim kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporu ve finansal tabloların, denetlenmesi ve pay sahiplerinin bilgi alma hakkı ve özel inceleme (denetim) hakları gibi bilgiye erişim hakları birlikte ele alındığında, azlığa hiçbir gerekçe sunmasını istemeden salt erteleme talebi ile uzunca bir hazırlık sürecinden geçen finansal tabloların müzakeresini erteletme hakkı tanınmasının, anonim ortaklıklar hukukunda menfaatler dengesine ve şirketin devamlılığına negatif etkileri olacağı kanaatindeyiz. Nitekim TTK m.420/2'de; finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçen noktaları ile ilgili olarak ilgililer tarafından dürüst hesap verme ilkesine uygun olmayan şekilde cevap verilmişse, bu durumda ikinci ertelemenin yapılabileceği ifadesinden hareketle ilk erteleme de azlığın istemde bulunurken gerekçe göstermesi gerektiği sonucuna varılması mümkündür. Azlığın ilk erteleme isteminde de bilançonun hangi noktalarına itiraz ettiğini açıklaması ve bunlara toplantı tutanağında yer vermesi gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin" 28/3 hükmünde; azlık pay sahiplerince finansal tablolarla ilgili olarak ileri sürülecek tüm itirazların ilk toplantıda yapılması ve bunların genel kurul toplantı tutanağına geçirilmesinin zorunlu

olduğu da belirtilmiştir. Bu itibarla, finansal tablolarını ve finansal raporlarını bir üst hukuk normu niteliğini haiz olan dürüst resim ilkesine uygun olarak düzenlemekle görevli olan yönetim kurulunun, şirketin finansal durumu ile ilgili olarak yaptığı tüm çalışmaları ve genel kurul toplantısından önce pay sahiplerine tanınan TTK m.437'deki bilgi alma ve inceleme hakkını ve bilgi alma hakkı ile bağlantılı olan diğer pay sahipliği haklarını görmezden gelerek, bir genel kurul toplantısında önemli sonuçları olan ve ertelenmesi halinde bu ertelemeye bağlı olarak ertelenmesi gereken diğer gündem maddelerine de etkisi olan bir erteleme istemini hiçbir gerekçe göstermeden azlığa tanımayı bu gerekçelerle isabetli bulmuyoruz. Dolayısıyla TTK m.420/1 uyarınca azlığın ilk defa erteleme isteminde bulunurken, hangi gerekçelerle bu istemde bulunduğunu belirtmesi ve bunların genel kurul tutanağına işlenmesi, anonim ortaklığın işleyişi bakımından isabetli ve diğer hakların da etkinliği noktasında uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu(2011, 14 Şubat). Ankara: Resmi Gazete (Sayı: 27846)

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu(1965, 09 Temmuz). Ankara: Resmi Gazete (Sayı: 9353)

Adal, M.A. (2018). *Anonim Şirketlerde Yıllık Faaliyet Raporu*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Galatasaray Üniversitesi, İstanbul.

Akipek, S. (2014). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Azlığın Finansal Tabloların Müzakeresini Erteleme Hakkı. *Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Prof. Dr. Rona Aybay'a Armağan*,283-317.

Aksoy, T. (2006). *Tüm Yönleriyle Denetim*, C.I, Ankara: Yetkin Yayınları.

Altay, A. (2020). Bağımsız Denetim Karşısında Anonim Ortaklık Organlarının İşleyişi. *Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2010/1, 963-988.

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik. (2012, 28 Ocak). Ankara: Resmi Gazete (Sayı: 28481).

Ayoğlu, T. (2014). Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Teoman, Ö., Hamamcıoğlu, E., Karamanlıoğlu, A. ve Görmez, O. (Ed.), *Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin İkincil Mevzuatın Değerlendirilmesi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, (s.33-50) Ankara: Seçkin Yayıncılık

Bahtiyar, M. ve Hamamcıoğlu, E. (2014). *Yeni TTK'ya Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları*. İstanbul: Beta.

Birsel, M.T. (1970). Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları. *İmran Öktem'e Armağan*, (s.623-659), Ankara: Sevinç Matbaası.

Bozbel, S. (2013). Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Azınlığın Bilanço Görüşmelerini Ertelemesi (Yeni TTK md. 420) *Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan*, (s.347-355). İstanbul: Filiz Kitabevi,

Çakırbay, A.S. (2019). Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Gündeme Bağlılık İlkesi ve İstisnaları. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Çamoğlu, E. (1971). Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Yıllık Raporu Hakkında Düşünceler. *İktisat ve Maliye Dergisi*. 17, 540-541.

Çamoğlu, E. (2003). Azınlığın Bilânço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler, Bilgi Toplumunda HukukÜnal Tekinalp'e Armağan, . (s. 287-295). Cilt I, İstanbul: Beta Yayınevi,

Çamoğlu, E., Poroy,R. ve Tekinalp, Ü. (2021). *Ortaklıklar Hukuku C.I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Çelik, A. (2006). Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetimi Arkan, S., Yongalık, A. ve Şit, B.(Ed.), *Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan*(s.545-597), , Ankara: Turhan Kitabevi.

Çevik, O.N. (1988). *Anonim Şirketler*. 3.bs. Ankara: Seçkin Kitabevi.

Deloitte. (2014). Présentation de L'information Financière Annuelle, Erişim Adresi: <https://www.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ca/Documents/audit/ca-fr-presentation-de-linformation-financiere-annuelle.pdf>. Erişim Tarihi: 08.12.2022.

Desjardins, Cécile. (2004). Une nouvelle Façon de Penser L'information Financière” Erişim Adresi: <https://www.lesechos.fr/2004/05/une-nouvelle-facon-de-penser-linformation-financiere-638408>. Erişim Tarihi: 01.10.2022.

Doğanay, İ. (2004). *Türk Ticaret Kanunu Şerhi, I. Cilt*, Tüm. Föz. Geç. Gncşltlmş. 4. Bs. İstanbul: Beta Yayınevi

Domanıç, H. (1988). *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması TTK Şerhi*. İstanbul: Temel Yayınları.

Eriş, G. (2014). *Açıklamalı -İçtihatlı 6335 - 6552 Sayılı Kanunlarla Güncellenmiş TTK Hükümlerine Göre Ticari İşletme Ve Şirketler*. Gnc. 2.bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 1) Hakkında Tebliğ. (2005, 16 Ocak). Resmi Gazete (Sayı: 25702) Sıra No.lu Tebliğ ekinde yer alan Türkiye Muhasebe Standartları 1 (TMS 1) Finansal Tabloların Sunuluşu.

Günay, E.D. (2022). Anonim Ortaklıklar Hukukunda Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı ile Özel Denetim Hakkının İlişkisi. *Vergi Sorunları Dergisi*, 410, 56-61.

Günay, E.D. (2022). *Anonim Ortaklıklarda Gündem Kapsamında Genel Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme İlişkin Hususlar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Günay, G.E. (2018). *Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda Özel Denetim*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Günay, E.D. ve Günay, G.E. (2020). Anonim Ortaklıklarda Denetim Mekanizmaları: İç Denetim, Bağımsız Denetim Sistemleri ve Bunların Komitelerle Olan İlişkileri. *Prof. Dr. Süheyl Donay'a Armağan*. (s.419-478), İstanbul: Filiz Kitabevi.

Helvacı, M. (1998). Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık Haklarının Hukuki Niteliği ve Tanımı. *Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını.

İmregün, O. (1964). Anonim Şirkette Azınlığın Himayesi, III. Banka ve Ticaret Hukuku Haftası Bildiriler-Tartışmalar, 13-18 Mayıs 1963, Ankara, 1964.

İmregün, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar*, 4.bs. İstanbul: Yasa Yayınları.

Karshoğlu, H. (2022). TTK'nın 420'nci Maddesi Uyarınca, Genel Kurul Toplantısında Azlığın Finansal Tabloların Görüşülmesini Erteletmesi Hak-

kının Gerekliliği Sorunu. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (SÜ-HFD)*, 30/2, 511-541.

Kaya, A. (2021). *Türk Ticaret Kanunu*. İstanbul: Beta.

Kayar, İ. (1989). *Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Kendigelen, A. (2012). *Türk Ticaret Kanunu (Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler)*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Kırca, İ., Şehirali Çelik, F.H. ve Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku, C.I*, Ankara: Söz Kesen Matbaacılık.

Koçak, M.A. (2021). *Anonim Şirkette Finansal Tablolar: Anonim Ortaklıkta Mali Hükümler*. Helvacı, M., Yıldız, N., Özsoy, A., Koçak, M.A (Ed.), (s. 157-185), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Manavgat, Ç. (2019). Anonim Ortaklıklarda Dürüst Resim İlkesi Kapsam ve İlkeye Aykırılığın Finansal Tabloların Geçerliliğine Etkisi. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi (Batider)* 35/4, 5-27.

Memiş, T. ve Şimşek, B. (2019). Azlığın Finansal Tabloların Müzakeresini Erteletme Hakkı Üzerine Değerlendirmeler: *Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan*, (s. 787-822) İstanbul: On İki Levha.

Nomer Ertan, F. (2021). Anonim Ortaklıklarda Azınlık Hakları Üzerine Düşünceler Özcanlı, F.B., Palanduz, S. ve Karagöz, H. (Ed.), *Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu* (s.31-47), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Özkorkut, K. (2018). Dürüst Resim İlkesi Çerçevesinde Finansal Tabloların Onaylanabilmesi İçin Aranması Gereken Kriterlerin Genel Kurul Kararlarının İptali Davalarında Yargıtay Kararlarına Etkisi Aydoğan, G., Bektaş, İ., Özcelci, Y.B., ve Tekin, U., (Ed.)*Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXXII* 21 Aralık 2018 (Bildiriler-Tartışmalar., (s.53-90), Ankara: Seçkin Yayınevi.

Pulaşlı, H. (2018). *Şirketler Hukuku Şerhi, C.II*. 3.bs. Ankara: Adalet Yayınevi.

Pulaşlı, H. (2020). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, gncnlmş. 6. Bs., Ankara: Adalet Yayınevi.

Şener, O.H. (2015). *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*, 2.bs. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik. (2012, 28 Ağustos). Resmi Gazete (Sayı: 28395).

Tekinalp, Ü. (2009). *Banka Hukukunun Esasları*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Tekinalp, Ü., Poroy.R ve Çamoğlu, E. (2019). *Ortaklıklar Hukuku II*, İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Teoman, Ö. (2012). Azınlığın Bilanço Görüşmelerinin Ertelenmesini İsteme Hakkı (T.T.K. m.377) Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi: Tüm Makalelerim (1971-2001), C.I-II, (s. 705-731), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Toraman, C. ve Bayramoğlu, M.F (2006). Avrupa Birliği Uyum Sürecinin Muhasebe Uygulamasına Etkisi. *Mali Çözüm Dergisi*, 76, 457-480.

Türk Ticaret Kanunu Gerekçesi <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss96.pdf> Erişim Tarihi: 01.10.2022

Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzük (*l'application des normes comptables internationales Règlement*). (2002, 19 Temmuz). (No: 1606/2002, OJ. L243, p1-4). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF> Erişim Tarihi: 02.10.2022.

Ulusoy, Y. (1974). *Mukayeseli Sermaye Şirketleri-Holding Şirket Anonim Şirket, Limited Şirket*, Ankara: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi ve Ticaret Borsaları Birliği.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi (31.05.2017). E. 2016-440, K. 2016/3247 Sayılı Kararı. Ankara.

Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları 2017, (2018). İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı. Kendigelen, A., Uzel, N., Savur Demirkaya, A., Evlek, M. ve Yıldız, N. (Ed.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Yavuz, M. (2013). Anonim Şirketlerde Azlığın Talebi Üzerine Finansal Tabloların Müzakeresinin Ertelenmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, 119, 127-138.

Yıllık Finansal Tabloların ve Konsolide Finansal Tabloların Yasal Denetimi (*audits of annual accounts and consolidated accounts/ les contrôles légaux des comptes annuels et des comptes consolidés- directive*). (2006, 17 Mayıs). (No: 2006/43/EC, [Official Journal (OJ). L157/87, 09.06.2006]. Bu yönerge (2014, 16 Nisan). 2014/56 sayılı yönerge ile değişikliğe uğramıştır. (No: 2014/56, OJ. L158/196).

Zorluer, O. (2021). *Anonim Şirketlerde Azınlık Haklarının Kötiye Kullanılmasına Karşı Çoğunluğun Korunması*. Ankara: Adalet Yayınevi.